

[Poul Møller.]

troen på, at der nu er opstået politisk stabilitet i det land, vi i så mange spørgsmål ser hen til, og som vi som handelspartner tillægger meget stor betydning. I én henseende vil valget formentlig få konsekvenser, som også vedrører os. Forhandlingerne om britisk og dermed også dansk optagelse i EEC eller blot om et videregående samarbejde mellem de to vesteuropæiske markedsområder vil næppe have gode udsigter. Man tør formentlig ikke i dag håbe på, at den nye regering i England overhovedet nærmer sig en løsning på dette spørgsmål, før det næste parlamentsvalg er overstået. Om der til gengæld skulle være håb om, at hr. Wilson vil gå med til at yde landbrugsvarerne ligestilling på EFTA-markedet, ved vi ikke, men også her spiller den politiske balance sikkert ind.

Labours holdning over for NATO har i de mange oppositionsår været noget svingende, og vi ved, at der inden for partiet findes kredse, som er direkte imod den hidtil førte atlantiske sikkerhedspolitik. På det sidste ser det dog ud til, at partiets flertal og dets leder definitivt har bestemt sig for at støtte en fortsættelse af NATO-politikken. Jeg tror, det er for tidligt at vurdere, hvilke følger regeringsskiftet vil få for den politik, NATO kommer til at føre ikke mindst i spørgsmålet om atombevæbning. En amerikansk-engelsk enighed herom kan sikkert ikke se dagens lys, før de næste valg, de amerikanske, er overstået i næste måned.

Men ikke mindst på grund af de begivenheder, som har fundet sted i Sovjetunionen og Kina, er jeg overbevist om, at den vestlige verden på ny må tillægge sammenholdet den største betydning. Vi kender ikke noget til den politik, de nye magthavere i Sovjetunionen vil gå ind for. Forhåbentlig vil man fortsætte den forsigtige afspændingspolitik, som prægede de seneste år under Khrustjavs styre. Når jeg tænker på den fantastiske position, som den nu afskedigede ministerpræsident havde for få dage siden, kan jeg ikke lade være med at erindre om Søren Kierkegaard, som erklærede, at den største vanskelighed ved at være afgud er at komme fra denne ansættelse i nåde. Dette er tilsyneladende ikke lykkedes den tidligere hersker, men end ikke de klogeste kremlologer kan fortælle os, hvilke følger

magtskiftet vil få. For os står én ting i hvert fald fast, at indtil videre bør vi i en periode, der er præget af uvished, forstå og udbygge betydningen af det atlantiske fællesskab.

Er paladsrevolutionen i Moskva og atomsprængningen i Kina indledningen til nærmere samarbejde og fælles optræden i den kommunistiske verden, så kan den sidste tids store begivenheder føre til nye ulykker i folkenes historie.

På denne baggrund vil det være af største betydning, om den nye britiske regering i udenrigspolitiske spørgsmål vil vise konstruktive evner i forbindelse med en fast holdning, så England og Europa kan få den fornødne indflydelse på løsningen af de vidtrækkende verdensproblemer. I denne henseende kan man måske have sine tvivl.

Under de nedrustningsforhandlinger, som skal føres i fremtiden, vil det simpelt hen være en nødvendighed at have Den kinesiske Folkerepublik med. Alle nedrustningsforhandlinger vil være værdiløse, hvis en stor og aggressiv atommagt sidder udenfor og er ubundet af den enighed, der opnås. Allerede af denne grund tør man måske have et håb om, at den amerikanske holdning til Kinas optagelse i FN vil blive ændret, så denne stormagt får samme ansvar for verdensfredens opretholdelse som alle andre lande, der er medlemmer af FN. Jeg ved, at det vil kræve overvindelse af mange amerikaneres indstilling over for Kina. I storpolitikken er det dog ikke følelser, men fornuft, som må råde, og det er ikke fornuftigt at lade, som om en stat med 700 mill. indbyggere ikke eksisterer, en stat med ikke blot 700 mill. indbyggere, men også med atomvåbnet i sin besiddelse. Man kan ikke overse en sådan stat, fordi man er imod det politiske system og dets magthavere.

Midt i alle disse problemer befinder FN sig i øvrigt i en situation, hvor dens generalforsamling for første gang ikke har kunnet træde rettidigt sammen, og det er uvist, hvornår den kan samles. Betalingskrisen er en alvorlig belastning for verdensorganisationen. Den vil imidlertid ophøre med at stå som fredens, verdens og rettens håb, hvis denne strid ikke løses i overensstemmelse med den kendelse, der er afsagt af den internationale domstol. Som et af de lande, der har engageret sig aktivt og positivt flere steder i verden for at underbygge